

Polsslag 4, 14 april 2011

Wat dokter House en inspector Morse van elkaar kunnen leren

Het ontmaskeren van een moordenaar lijkt verdacht veel op het stellen van een diagnose, constateren artsen en rechercheurs na afloop van de refereeravond bij Kindergeneeskunde op 22 maart. Beide beroepsgroepen zien zich geconfronteerd met een raadsel dat ze moeten oplossen. Pas als ze dat is gelukt, gaat de dader achter de tralies en krijgt de patiënt de juiste behandeling.

De artsen hangen op 22 maart aan de lippen van Willem Dijkema en Ronald van der Werf van de Groningse recherche. Aan de hand van de moord op de heer Meesters in 2004 lichten zij toe hoe ze te werk zijn gegaan om de daders te ontmaskeren. Hun werkwijze is niet gelijk aan die van een arts maar lijkt er wel op.

Opsporingsmethoden

Alles begint met het verzamelen van de juiste informatie. Maar welke informatie is juist? De politie gaat daarbij heel grondig te werk. Een gemiddelde moord levert enkele meters aan dossiermappen op. Om niets uit te sluiten, stellen de rechercheurs zoveel mogelijk gegevens veilig, zoals camerabeelden, sporen en telefoongegevens. Ze gebruiken soms vergaande opsporingsmethoden om achter de waarheid te komen. De arts heeft een minder uitgebreid arsenaal aan hulpmiddelen tot zijn beschikking. In de spreekkamer heeft hij in eerste instantie alleen te maken met de patiënt en zijn klacht. Een veelgebruikte medische opsporingsmethode is de Differentiaal Diagnose, waarbij de arts de klacht heel systematisch onderzoekt. Ervaren artsen hebben daarvoor vaak minder gegevens nodig dan hun jongere collega's. Meestal komt de arts tijdens het gesprek met de patiënt, de anamnese, al

op het juiste spoor. Soms zelfs binnen vijf minuten. Of die diagnose correct is, zal later moeten blijken uit het medisch onderzoek.

Ontmaskering van de ziekte

Het is altijd van belang om kritisch te blijven en door te vragen. Getuigen hebben de neiging om ontbrekende delen in hun verhaal in te kleuren en daar moet de rechercheur altijd alert op zijn. Patiënten of - in geval van kinderen - de ouders kunnen de arts op het verkeerde been zetten door symptomen te benadrukken die niets met de klacht zelf te maken blijken te hebben. Om dat te voorkomen is het heel belangrijk steeds open vragen te stellen en door te vragen om tot de kern te komen. Pas als de arts en de politiemann dichtbij de waarheid zijn, stellen ze heel gericht gesloten vragen die leiden tot de ontmaskering van de dader of de diagnose van de ziekte.

Opgepast voor tunnelvisie

Artsen en rechercheurs moeten altijd oppassen voor tunnelvisie. Bij een moordonderzoek kan het gebeuren dat een rechercheur achter een bepaald spoor aan gaat en een ander detail ten onrechte links laat liggen. Een arts kan getriggerd worden door een bepaald ziektebeeld of bijvoorbeeld de leeftijd van een patiënt, waardoor hij andere symptomen over het hoofd ziet. Blijf kritisch, denk breed en vraag door: dat zijn de adviezen die zowel artsen als rechercheurs zich ter harte nemen. Overigens hebben de rechercheurs geen goed woord over voor het realiteitsgehalte van politseries, maar zijn ze gek op medische soaps. Voor artsen geldt het precies het omgekeerde. Al vinden ze wel dat tv-dokter House met zijn eeuwige doorvragen het goede voorbeeld geeft.